

מסבירים ברצון, באמצעות בונה תירוש, אחיינו של הדוד: "...לפני שישים או שיבעים שנה הגיע לניו-יורק בלי פרוטה, ובונה בשתי ידיו ממלכה כספית לאקטנה... מוסר-השכל ברור: הגעת לניו-יורק? אין לך עדיין פרוטה? (את ה"פרוטות" השקעת, כמוכן, במיבצע הברחת-הכסף, כי שכירת עורך-הדין לסידור נירות ההגירה, ברכישת המונית, המיסעדה, התנות למימכר ספרים פורנוגרפיים).

אל דאגה. קרא את המחנה, בוא לכנסיי ההסברה לקצינים וחילים של מולדתך היסטורית, ובמרוצת הזמן תתעשר, כמו הדוד ז"ל. תחתום על צ'קים למגבית, תבוא אחת לשנה לארץ ועיניך ידמעו ואגרופך יתקפץ בנחישות. השנה בפורה — בשנה הבאה בירושלים (לביקור קצר).

דרכי-חיים

המכה האחרונה

עדות-שמיעה מפוקפקת

שיכנועה רבנים לאשר

לבער גרש את אשתו

חוא היה אלמן. היא היתה גרושה. אבל היוזוג ביניהם לא עלה יפה מלכתחילה. "היא היתה מכה אותי", גילה מנחם יחיאל לבית-הדין הרבני, שהתכנס כדי לדון בבקשתו לגרש את אשתו שולמית. היא מתעוררת בלילות, מקימה שערויות, שור ברת כלים. אנחנו גרים בחדרים נפרדים. זה שמונה שנים שאנחנו לא מקיימים יחסי אישות.

האשה, שולמית יחיאל, לא הכחישה את טענות הבעל. "נכון", העידה, "זה שמונה שנים שאני ובעלי לא חיים כבעל ואשה". כאן ביקשו הרבנים לברר מי מבני-הזוג אשם בהפסקת יחסי-האישות ביניהם. כל אחד מהם טען כי הוא היה היום להפסקת היחסים. "הוא העליל עלי עלילות-שווא", טענה האשה. "זה התחיל עוד בעדן, ומאז אנחנו לא ביחד."

בנקודה זו הביא הבעל עד, כדי שיפריך את טענתה של אשתו כי הוא מעליל עליה עלילות-שווא. סיפר אליהו מורחיים, שהעיד על עצמו שהוא קלפן במיקצועו זה עשר שנים: "עלינו לקומה השנייה בבית בקר-יית-שלום. נכנסנו לדירה, בחדר היתה מיטה ועליה שכב גבר בתחתונים וגופיה. האשה היתה שם, לבושה בחלוקי-לילה שקוף. ניגשנו לגבר וביקשנו ממנו תעודת זהות. התברר שזה ערבי מחברון. האשה טענה כי הוא דייר שלה, וכי היא השכירה לו את החדר תמורת מאה לירות לחודש." תקש האיטלקי. כאשר גילו הבעל וי

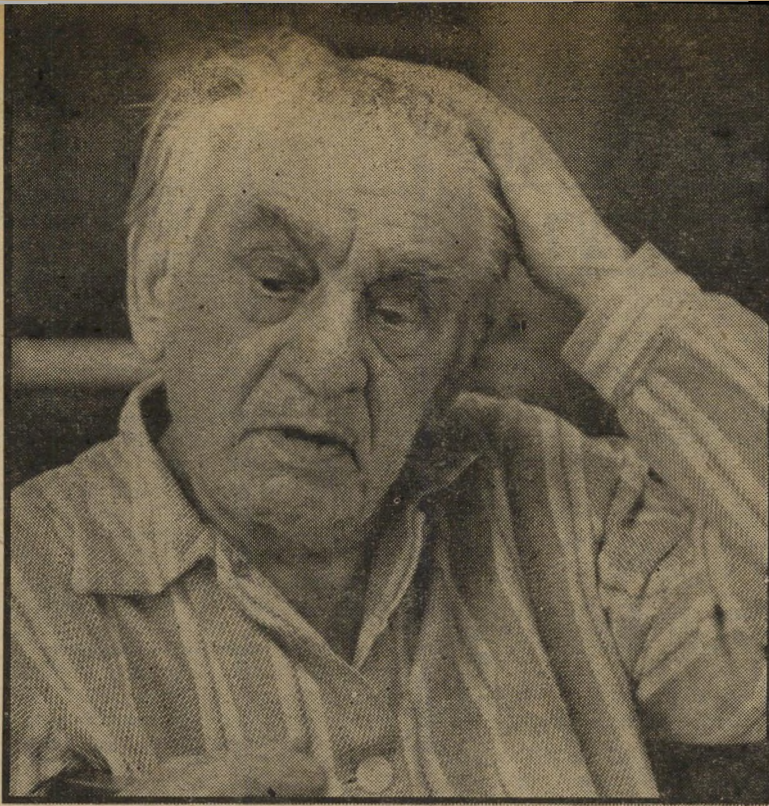
העד שהביא עימו את הערבי, הם מיהרו להועיק את המשיטרה. סיפר רביסמל יעקב אביו: "בשעה אחת-עשרה בלילה קיבלתי הודעה כי אדם מבני-המעיוטים מסתובב במקום. באתי לדירה שבה גרה שולמית יחיאל, ומצאתי אצלה את האיש א. לדיברי השוטר התברר כי האיש לא היה מחברון. יותר מזה — הוא לא היה ערבי כלל.

כאשר עלה אל דוכן-העדים הגבר שנמצא בדיירתו של שולמית, היה כפוי סיפור שור"נה לחלוטין: "נסעתי באוטובוס. האשה הזאת ישבה לידי. היא הזמינה אותי לבוא אליה לשתות כוסית. חשבתי שהיא פנויה. גם אני פנוי. פיתאום באו, ודפקו בדלת." יחיאל החל, כשם שעשתה ב-27 בקשות קודמות לגירושו, שהגיש נגדה בעלה במרוצת שמונה השנים האחרונות. "הכל שקר", טענה, "בעלי מעליל עלי עלילות. אני רוצה שלום-בית". אלא שבמקום שלום בית היא קיבלה גטי-טורין. מה ששיכנע את הרבנים לאפשר למנחם יחיאל לגרש את אשתו, לא היתה העובדה שמצא אותה בחברת גבר אחר. היתה זו עדותו של רחמים סאלם, שהכיר את שני בני-הזוג עוד בעדן.

"עוד בעדן", סיפר, "ראיתי את האשה עם בחור איטלקי, גוי." עדות זו זועזעה את שלושת הרבנים שישבו בדיון. "גוי? מאיפה אתה יודע שהוא היה גוי?" חקרו.

"שמעתי שסיפרי עליו שהוא גוי", הסביר הודו, "למרות שהוא התחתן אחר-כך עם בחורה יהודייה."

קבעו הרבנים חדי-חלק: "הבעל רשאי לגרש את אשתו, ומיצויה עליו לגרשה."

המלחין נחום נרדי, בן 75, מיוצרי הזמר העברי העממי המקורי. בתמונה הוא נראה לבוש פיזמה, בביתו שברחוב קלונימוס בצפון תל-אביב, ימים אחדים אחרי שעזב את בית-החולים שבו היה מאושפז זמן רב. בשבוע לביתו נדהם למצוא באחד החדרים אדם מוזר, אשר ליווה אותו כל ימי חוליו מבלי שנתבקש לכך, ומתוך מניעים מיסחוריים ונעלמים. כשנתבקש לעזוב את דירת נרדי, סירב.

ביישנותים

בדוח קלונימוס

מאי-שם הופיע שוב האיש המיסתורי ר' דאג להביאו לפני רופא, ואחר-כך דאג לאשפוזו בבית-החולים דונולו ביפו. איש לא שאל אותו מדוע הוא עוזר לנרדי, ומי

ימי הזוהר של נחום נרדי היו בשנות החמי"ש. בתמונה הוא נראה עם בתו מני-שוואי הראשונים, נעמה, שאף זימרה רבים משיריו. גם שתי נשותיו של נרדי, ברכה צפירה ואהובה צדוק, התפרסמו כמבצעות שיריו של המלחין נחום נרדי.

ש-עת-ערב מאוחרת. איש קשיש, נתמך בידי אדם אחר, מובל במעלה המדרגות בבית ברחוב קלונימוס מיספר 14 בצפון תל-אביב. התומך בו, גבר בעל תווי-פנים מזורים מעט, פותח את דלת הדירה שבקומת הראשונה. על הסף מת מוטט האיש הזקן, תוך שהוא פולט גניחות כבדות. האיש האחר ממהר אל הטלפון ומזעיק אמבולנס. תוך דקות אחדות מובא הקשיש לבית-החולים איכילוב וניצל "ברג" עים האחרונים." לדיברי הרופאים.

רק ביום המחרת התבררה הרופאים זהו-תו של הזקן, שחיוני ניצלו מהתקפת-לב בדרג-נס. בוכותו של האלמוני שהביאו ל"בית-החולים. בתווי-פניו של הישיש התקשו לזהות את הדמות שראו פעמים רבות בעבר בטלוויזיה, ושבוודאי שרו ועדיין שרים את שיריו, בערבי נוסטלגיה, במסיבות יום-הולדת לילדים וסביב המדורה ב"ל"ג בעומר.

הצל המיסתורי

בא להשתלט

א-ותו זקן, ששכב בודד במחלקת ההתאוששות בבית-החולים, לא היה אלא יוצר ומטפח השיר העממי הישראלי, נחום נרדי. מלחין ומנצח שנאמר עליו כי "נתן זמר בפי גדולים וקטנים מאז דרך על אדמת ישראל בשנת 1923, ועד תחילת שנות השבעים." נחום נרדי הוא כיום ישיש, חולה וגלמוד.

מי היה האיש שהביאו לבית-החולים, זאת לא זכר. כעבור שבועות אחדים עזב נרדי את בית-החולים, אולם, לא עברו ימים רבים ושוב חלה, הפעם במערכת-העיכול.

סיפור-אימים
נוסח היצ'קוק
מתחולל בביתו
של המלחין
הקשיש נחום נרדי

עימואל האדם המיסתורי שפלש לחייו, לבי-תו ולעסקיו של נחום נרדי, טוען כי שמו עמואל חכם, וכי עשה את שעשה מתוך "הערצה עיוורת למלחין הדגול הבודד."

בדוח קלונימוס

ביקשו לעשות זאת. האיש פשוט לא השיב לשאלות. בבית-החולים שכב נרדי שיבעים-ואחד ימים. לאחר שנכשל הניסיון הראשון ל-נחתו הוא אושפז במחלקת ההתאוששות של בבית-החולים, וכעבור שבועות אחדים של טיפול מרוכז בוריקות ותרופות מיוחדות, הוחלט לנתחו שנית. הפעם הוכתר הניתוח בהצלחה.

כל אותם ימים ארוכים לא מש האיש ה"מיסתורי ממיטתו של נרדי. הוא ישב ב"שלוה, על שרפרף קטן, משעות-הבוקר הי-מוקדמות ועד לשעות אחר-הצהריים **למאר** חרות. בשעה עשר בבוקר היה דאג להביא לנרדי, מן הקיוסק הסמוך לבית-החולים, עיתון ובקבוק משקה קל. כשהגיעו מדי-פעם האורחים המעטים לדרוש בשלומו של המלחין הוותיק, היה אותו אדם מיס"תורי נדחק לקרן-זווית, וכשנשאל למעשיו שם מילמל מישפטים אחדים, בלתי-ברורים.

בתחילת השבוע שעבר חזר נרדי לי-דירתו שברחוב קלונימוס. הפתעתו היתה מוחלטת כשמצא באחד החדרים את חפציו של אותו איש שישב ליד מיטתו שיבעים ימים רצופים. "מי אתה?" שאל אותו, ה"תשובה לא מיהרה לבוא, אולם כשהגיעה סוף-סוף היא פרצה בצורת יכוח מר וקולני בין נרדי לבין האיש שסעד אותו כל ימי מחלתו.

אותו אדם מוזר, הנראה כגיבור קלאסי לקוח מאחד מספריה של סופר-הבלשים האנגלית אגאתה כריסטי, או כדמות מיס"תורית, המופיעה ונעלמת בזמנים מוזרים באחד מסילטי במאי סירייה-האימים, אל-פרד היצ'קוק, סירב להזדהות. לנרדי ניראת מה שהתרחש סביבו כחלוט-ביעותים מעולם אחר. ככל שהשתדל, לא